

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS műszaki tanácsos
Szerkesztőség: Budapest, V., Úsznők-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — A törvény 25. §-a Répássy Miklós. — A hullámtéri kublögörök lehalászása. Cs. Végh János. — A m. kir. kincstári erdőségek halasvizeli. (Folyt.) Simonffy Gy. — A sporthorgászat. (Folyt.) Zsarnovitzky Árpád. — Társulatok. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter az alsóbácskai dunai halászati társulat alapszabályait 1912. évi 17987. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a nyitramegyei morvavízi halászati társulat üzemtervét 1912. évi 40207. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

A törvény 25. §-a.

(A Velencei tó halászata.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter f. évi 40410. sz. rendeletével a Velencei tavi halászati társulat hatáskörébe eső Velencei tó területén felfüggesztette f. évre a pontyra vonatkozó időszak tilalmát. Ott tehát az idén szabad a pontyot április 1-től július 15-ig terjedő időben is fogni.

Annak a konkrét eseteknek előzményeit, a melyre a felfüggesztés vonatkozik, főbb vonásaiban már ismerik olvasóink lapunk f. é. 11. számából, a hol az „Egyről-másról“ rovat írója emlékezett meg a dologról.

A Velencei tó f. évi január 1-től egységes kezelésben, egységes bérletbe került 20 évi időtartamra. Ez az idő mindenestre elég hosszú arra, hogy a vízterület okszerű művelője számára munkájának teljes eredményét biztosítsa. A vízterület maga alkalmasnak is látszik a belterjesebb halászati kihasználásra.

Kiterjedése 3 község és 2 pusztá határában (Pákoz, Sukuró, Velence, Nyék, Gárdony, Agárd és Dinnyés) kerekében 4000 kat. holdra rúg. Külső jellegére ideális halasvíz; lapos, 1—2 m. mélységű, alsó szintjű tó. Különálló, más halasvizekkel összeköttetésben nincs. Fő táplálóere a Császári patak; lefolyása a Dinnyés

puszta mellett épült s a vízszint szabályozó bukógáton át van a „Dinnyés-kajtori“ tólecsapoló társulat csatornájába.

Igaz, hogy náddal eléggé be van növe; hinaras is. De természetes haltáplálékban bővelkedik. Dr. Daday Jenő *) idevonatkozó vizsgálatai szerint a tó vizében 21 véglényfajt, 21 faj örvény-, fonál- s sörtelábú férget, 34 faj kerekés férget, 40 faj evezőlábú s ágascsapú rákot és 25 faj kagylós rákot, medveállatocskát és atkát jegyzett fel. A szabad parton gyéribb ugyan a mikrofauna, de „bőven kárpótolja a fenékiszapban tanyázó vízi rovarlárva serege“; a nádas-hinaras területek a leggazdagabbak, az ott előforduló apró állatfajok majdnem valamennyien tömegesen tenyésznek; a nyílt tükron csekélyebb a fajok száma, de annál nagyobb az egyének tömege; a fenéken lakók közül különösen a kagylós rák 3 faja tűnik ki, a melyek szintén meglehetősen tömegesen tenyésznek. A mint látható tehát, a meder minden részében eléggé változatos s gazdag táplálékot talál a hal.

Ennek a természetes tápláléknak mennyiségére ugyan csak Dr. Daday adatai nyújtanak tájékoztatást; mérési eredményei a következők:

1. Egy 15 cm. átmérőjű és 10 m. hosszú vízoszlop a tó közepén elterülő hinaraszigetek között való tisztásról 1·2 gr.
2. Egy 15 cm. átmérőjű és 4 m. hosszú vízoszlop a nádszigetek között vezető úton 1·5 gr.
3. Egy 15 cm. átmérőjű és 1 m. magas vízoszlop a tó közepén a hinaraszigetek között 0·36 gr.
4. Egy 15 cm. átmérőjű és 1 m. magas vízoszlop a tó nyílt közepén 0·16 gr. élő szervezetet tartalmaz.

*) Dr. Daday Jenő. A magyarországi tavak halainak természetes tápláléka. Budapest, 1897.

Ugyanezen szerző adatai szerint a Balatonban az 1-nek megfelelő mennyiség 1·08 gr., a 4-nek megfelelő mennyiség 0·105 gr.; a tatatóvárosi nagytónál 1·28 gr., illetőleg 0·14 gr. Tehát mind a két vízben kevesebb.

A Velencei tó mindig is jó halasvízszámba ment. Fő hala a *ponty* s mellette *czompó*, *kárász* s *keszegfélék*; a ragadozók közül csak a *csuka* számbavehető, az is változó állománnyal. Aránylag jól is hasznosították régebben a tó halászatát, mert a bérletek kat. holdanként átlagban 4 K-ra rúgtak, a mi hazai viszonyaink között elég jó ár; a Balatonon pl. alig érik el ennek $\frac{1}{3}$ részét. Újabban azonban a szétdaraboltan való kezelés következményeképp a halászat rendkívül hanyatlott. Sok rész maradt értékesítetlen, az orvhalászat rendkívül elharapódzott stb.

Mindez megérlelte végre a halászati jogtulajdonosokból még 1900-ban megalakult társulat rég ápolott tervét, azt nevezetesen, hogy az egész vízterület egységes kezelésben egy tagban hasznosíttassék.

Amint arról e lapok hasábjain is már többször volt szó, a tavat 1911. január 1-től kezdődőleg 20 évre adták bérbe évi 12,800 K alapbérért, a mely aztán 5 évenként 20—20 $\frac{0}{10}$ -kal növekedik.

E bérbeadásnál a tó halászati üzemére fontos kikötések vannak. Nevezetesen a bérlő tartozik évenként 20,000 darab éves pontyivadékokat a tóba bocsátani, a tó főhalának, a pontynak nemesítése és gyarapítása céljából.

Kötelező ezenkívül süllőikra kihelyezése is, süllőnek, mint ragadozó halmak betelepítése céljából. Süllő eredetileg nem volt a tóban; de újabban szórványosan fogtak néhányat. Minden bizonyynyal a Császári patak mentén fekvő csalapuszta halastóból került ide, a mely halastóban többször költettek ki süllőikrát. Az, hogy a tó vízében megéltek s fejlődtek, eléggé biztató arra, hogy meghonosítását remélni lehessen.

Az új bérlők „Velenceitavi halgazdaság” címmel szervezték üzemüket, ezzel is mintegy jelezve, hogy nemcsak a hal fogása a céljuk, hanem a hal nevelése is. Hogy a dolog gazdaságí részét milyen helyesen fogják fel, semmi sem mutatja jobban, mint hogy a tó halászatának művelését már most sokkal belterjesebben akarják megkezdni, mint a hogy a bérszerződés őket kötelezi.

Nyilvánvaló, hogy a tó benépesítése s halmérségének felújítása évenként 20,000 darab ivadék behelyezésével csak nagyon lassan, nagyon hosszú idő alatt történék meg; hiszen a 4000 kat. holdnyi területen 1 kat. holdra csak 5 darab hal jut, annak is egy része, mintegy 20 $\frac{0}{10}$ -a elkallódik, marad tehát csak 4 darab. Ezzel kihasználni a vízterületet bizonyára nem lehet.

Természetes, hogy mindezen számítgatásoknál az a feltevés, hogy tóban már bent lévő régi halak szaporítását figyelmen kívül kell hagynunk. Ezt valóban nem is szabad tennünk, mert az anyag olyan elfajzott, csökkött, hogy annak fenntartása egyáltalán nem kívánatos.

A megfelelő népesítésre vonatkozó adatokat ezek szerint leghelyesebben úgy állapíthatjuk meg, ha a tavat üresnek, legalább is pontymentesnek gondoljuk. A pontyot ilyen vízben háromnyaras korára nevelhetjük piacra való nagyságúra, azaz körülbelől $1\frac{1}{2}$ kg. súlyúra. Ha a tóban megfelelő anyaállatok volnának már, akkor a teljes üzemnél együtt lenne abban 1-, 2- és 3-nyaras anyag; az évjáratok, okszerű üzemnél ugyanazon halszámot tételezve fel, a korukhoz mért táplálék igényük szerint a tó területének, illetőleg haltáplálékának $\frac{1}{10}$, $\frac{2}{10}$, illetőleg $\frac{3}{10}$ részét igényelnék. Egyelőre azonban

azzal kell számolnunk, hogy anyaállatok nincsenek bent; éppen azért akarunk már egynyaras ivadékot behelyezni. Ez esetben tehát a tóban az első évben csak 2-nyaras, a második évben pedig, újabb tavaszi népesítést feltételezve, 2- és 3-nyaras ivadék lesz.

Ha a tóba egyszerre tehetnénk be 1- és 2-nyaras ivadékot, akkor a tó területét ehhez képest felosztva kellene számba vennünk, vagyis az egész $\frac{1}{3}$ -dának megfelelően szabnánk meg az egynyaras s az egész $\frac{2}{3}$ -dának megfelelően a kétnyaras ivadék számát. A tó területe 4000 kat. hold lévén, kerekszámokban az egynyaras ivadéknak kétnyarassá való növesztésére 1300 kat. hold, a kétnyaras ivadéknak piaczi anyaggá való nevelésére pedig 2300 kat. hold szolgálna. A továbbiakra nézve aztán a tó halhústermő képességét kell figyelembe vennünk. Sajnos erre az eddigi halászati üzemek nem hogy megbízható, de még csak tájékoztató adatot sem nyújtanak. Más állóvizekkel való összehasonlítás alapján, de meg abból következtetve, hogyha a régi bérlők kat. holdanként 4 K bért fizethettek, akkor legalább 5-ször annyi, vagyis 20 K értékű halat arról a területről ki is fogtak, a tó halhústermő képességét, csak a pontyra vonatkoztatva, kat. holdanként 20 kg.-mal bizonyára nem becsüljük túlsokra. Ilyen módon a tó $\frac{1}{3}$ -a 2600 kg., a $\frac{2}{3}$ -a pedig 5400 kg. halhúst adna. Ennek megfelelőleg, ha azt akarjuk, hogy az egynyaras halakból legalább 0·5 kg. súlyú kétnyarasok fejlődjenek, számítva 15 $\frac{0}{10}$ kallódásra, összesen 60,000 drb egynyaras halat tehetünk a tóba.

A kétnyarasokból pedig, feltéve hogy azok 0·5 kg. átlagsúlyúak, hogy őszre $1\frac{1}{2}$ kg. nehezek legyenek, a tó $\frac{2}{3}$ része termőképességének megfelelően, legfeljebb 54,000 darabot tehetnénk be. Ezek a halak őszkor s télen kifogandók s piacra viendők. Helyökbe, a következő évben, ott van már az előző évi 60,000 darab egy nyarastól a nyáron át őszre megmarad 52,000 darab, összesen 2600 kg. súlyban, eredeti súlyukat figyelmen kívül hagyva. A második évben tehát már csak az egynyarasokat kell pótolni, vagyis azokból ismét 60,000 darabot behelyezni.

Csakhogy a valóságban nem egészen így van a dolog. Mert a tó nem üres; abban van régi hal is. Még pedig olyan hal, amely a haltáplálékot igen roszszul értékesíti; ő maga sokat eszik, de annál kevesebbet nő. Ilyen versenytársak mellett benépesíteni a vizet, esetleg túlszűfolni, valóban nem volna okszerű. Az új anyagnak feltétlenül helyet kell csinálni. Ki kell fogni már tavasszal legalább annyi halat, hogy a behelyezni szándékolt 60,000 darab egynyaras ivadék megfelelő fejlődésére való hely biztosítva legyen. Ez a ritkítás nem olyan egyszerű dolog ilyen természetes, nádas vízben, mint ahogy gondolná az ember; erre alább mindjárt rátérünk. Éppen azért arra számítani sem lehet, hogy mindjárt a kétnyaras számára is helyet tudjunk csinálni, vagyis, hogy a tavat teljesen kihalászassuk; azoknak a behelyezésétől egyidejűleg az egynyarasokkal, tehát bátran eltekinthetünk. Egyébként is igen nagy nehézségbe ütköznék s költséges is volna már az ilyen nagyobb súlyú anyag beszerzése s a helyszínére való szállítása. Csak gondoljuk meg, hogy legalább 260 q halról van szó; hogy az a vízbe kerüljön, körülbelül 40,000 K-t kellene kiadni.

Tavasszal egyelőre tehát elég, ha annyi pontyot fogunk ki a régiből, hogy a behelyezendő 60,000 drb ivadéknak helye legyen. A halászt azonban folytatnunk kell s azon kell igyekezni, hogy a jövő tavaszig a régi halmérség lehetőleg mind kikerüljön, mert a

második évben már a most betett egynyaras mint kétynyaras nevelődik tovább s helyére újra beteszünk 60,000 drb egynyarast. Így lesz tulajdonképp két év alatt *teljesen* benépesítve a tó.

Amint látjuk azonban, mindennek az a feltétele, hogy a tó régi halnépessége, egyrészt maga a ponty s a véle egy koszon élő más fajták is, egyik tavasztól a másikig lehetőleg kifogassanak.

A pontyot kihalászni le nem csapolható tavakból azonban rendkívül nehéz. Ez a dolog magában is egész külön fejezet alá tartozik. Ha pedig még bizonyos meghatározott időhöz is van kötve a kifogás szüksége, akkor azt végrehajtani csakis a rendkívüli eszközök igénybevételével lehet. Ezek egyike a hal *ívási idejének* kihasználása. Tudvalévő dolog, hogy minden halat legkönnyebb az ívás időszakában kézrekeríteni. A halat ilyenkor teljesen a fajfenntartás ösztöne tartja hatalmában s nem törődik magával.

A ponty is seregekbe verődik; a víznek sekélyebb, könnyen hozzáférhető részeit keresi fel; mámorában elveszti rendes óvatosságát s könnyen zsákmányul ejtendő. Tudják ezt az orvhalászok nagyon jól!

De nemcsak a könnyebb kifogás miatt kell az adott esetben az ívás idejét felhasználni, hanem azért is, mert annak a régi halanyagnak lehetőleg a teljes *kiirtása* szükséges. Ezt pedig leghamarabb akkor érjük el, ha az anyákat fogdossuk össze. Hogy mennyire hatékony e tekintetben az ily módon való halászás, arról szomorú tanúságot tehet sok kipusztított vizünk.

Éppen ezért *általában* tiltja is a törvény a halaknak ívás idején való fogását. A természetes vizekben élő halnépesség védelmének ez a tilalom a legegyszerűbb feltétele.

Viszont azonban gondol a törvény olyan esetekre is, mint a minőt a Velencei tóra vonatkozólag az imént vázoltunk. A mikor arról van szó, hogy hasznosabb, nemesebb halfajok betelepíthetése, tenyésztetése végezt a meglévő silányabb, értéktelenebb fajt kipusztítsuk. Erre vonatkozik a 25. §, a mely szerint:

„A halászatra jogosítottak kérésére a földművelésügyi miniszter egyes halfajok kiirtása s más hasznosabb halfajok terjesztése céljából, megszábotott területekre és időre, a jelen törvényben eltiltott halászási módokat és a halászatot a tilalmi időben is megengedheti.“

Ennek a szakasznak alapján kérték a Velencei tó bérlői, illetőleg a jogtulajdonos társulat a m. kir. földművelésügyi minisztértől a pontyra vonatkozó tilalmi időszak felfüggesztését.

A földművelésügyi miniszter a maga részéről teljesen méltányolva a társulat törekvését s a szakszempontok szigorú mérlegelésével a kérelmet figyelembe vette és a társulat hatáskörébe eső vízterületre, az egész Velencei tóra a pontyra nézve 1912. április 1-től július 15-ig terjedő halászati tilalmi időt felfüggesztette.

A feltételeket azonban, a melylyel ez a felfüggesztés jár, nagyon határozottan körvonalozta. A tóba bele kell helyezni 1912-ben a tilalmi időszak kezdete előtt, vagyis április 1-ig 60,000 drb egynyaras nemesfajú pontyivadékokat. Biztosítania kell aztán egyidejűleg a társulatnak megfelelő pénzüsszegnek e célra való letétbe helyezésével, hogy a következő évi benépesítésre ismét 60,000 drb pontyivadék kerül, lehetőleg még 1912. év őszén a tóba, de mindenestre 1913. év április 1-je előtt.

A mint látható, ezek a feltételek teljesen a fentebb részletezett üzemnek felelnek meg.

Nevezetes dolog ez a miniszteri rendelkezés. Tudomásunk szerint a törvény életbelépte óta ez az első

eset, hogy a törvényben kimondott ilyen tilalom felfüggesztessék. Hogy ilyen eszközzel gyakran élni nem lehet, azt könnyen beláthatjuk. Meg kell gondolnunk, hogy alkalmazása csak az esetben engedhető meg, ha a teljes bizonyosság megvan aziránt, hogy az engedélyesek a kiirtandó halat megfelelő anyaggal nemcsak akarják, hanem *tudják* is pótolni. Ahhoz pedig nem elégségesek csupán az anyagi eszközök. Először is biztosítva kell lenni e vízterület *egységes* halászati üzemének hosszabb időre.

Idáig csak a legújabb időben jutottak el s még mindig csak részben vizeink. Biztosítva kell aztán annak is lenni, hogy a népesítésre szükséges halanyag csakugyan beszerezhető. Tógazdaságaink fejlődése szintén csak egy bizonyos idő óta érte el azt a fokot, a melyen többé ezirányban sem merülhet fel semmiféle aggály.

Ime ezért nem igen lehetett eddig a 25. §. alkalmazásáról szó.

Most azonban már csak a vizek jogtulajdonosain múlik, hogy igénybe vegyék.

Fontossága pedig rendkívüli nagy; különösen a különálló egészét alkotó álló vizeknél, tavaknál.

Az ilyen vizeknél rég érezzük már a szabadabb üzem lehetőségének szükségét. Kifejezést adott már annak éppen a Velencei tó ötletéből kifolyólag az 1901. márczius 7-iki első halászati kongresszus, a mikor a törvény revíziójának tárgyalásánál azt kérte, hogy az ilyen, bár több birtokos tulajdonában lévő vizek, a melyeken a tulajdonosok egy társulattá alakultak, alapszabályaik s üzemterveik keretében, úgy mint a zárt vizeken, korlátlanul gyakorolhassák halászati jogukat.*)

Ennek a kívánalomnak a 25. §. alapján egyelőre legalább jórésztben eleget lehet tenni. Hogy az ehhez szükséges feltételek meglegyenek, ismételve hangsúlyozzuk, az mindig csak a jogtulajdonosoktól függ.

Réppassy Miklós.

A hullámtéri kubikgödrök lehalászása.

Az ország különböző vidékeiről társulati érdekeltek és passzionátus halászok már több ízben panaszkodtak a miatt, hogy a szabályozott nagyobb folyók *hullámtéri mélyedéseiben és kubikgödreibben* rengeteg sok halivadék pusztul el nyár elején, a tavasi árvizek lepadása után.

A síkvidéki vizekben gazdaságilag fontosabb halfajták, különösen a ponty, süllő, csuka leginkább kedvelik a folyók mentén fekvő árvízjárta rétek széleit, fű-, éger- és sásgyökeres gödröket, laposokat és védett öblöket, a melyek a halak természetes szaporodására a legalkalmasabb helyek. A könnyebben átmelegedő szélvizekben ugyanis az ott lerakott ikra hamarabb kikél s az apró ivadék is gyorsabban és biztosabban fejlődik, mert a kishalak természetes táplálékául szolgáló parányi állatkák a felmelegedő sekély vizekben keletkeznek a legtömegesebben. Az ármentesítések előtti egykori közmondásos halbőség legfőképpen az óriási terjedelmű ártéri kiöntések eredménye volt.

Általános tapasztalat és a természet rendje szerint a május—júniusi ú. n. *zöldáradás* alkalmával kerülnek legtartósabban víz alá az árvédelmi töltések közötti füves területek és kubikgödrök is, a hol a ponty és társai a legeredményesebben és legzavartalanabban ívhatnak meg. Ezeknek szerepe tehát azonos a *kíméleti*

*) Halászat II. évfolyam, 14., 15. és 16. sz. Budapesti Halászati Kongresszus jegyzőkönyve.

terek, továbbá a mesterségesen létesített *ívótavak és ivadéknevelő telepek* hivatásával, s éppen ezért ezek gondozására különös figyelem fordítandó a kövízi halállomány természetes felújulása érdekében.

A fajfentartás ösztöne által kergetett és elbódított ivarérett halak ilyenkor szigorú kíméltre és rendszeres óvásra tarthatnának igényt, mert különben ivadéka sem igen számíthatunk. A fentiek szerint a fejlődő halivadék az ilyen helyeken talál biztos menedéket addig, amíg az árvíz levonul. Az árvédelmi töltések között fekvő gödrök azonban ritkán állanak összeköttetésben a folyómedrekkel vagy ha mesterségesen ásott árkot létesítettek is az apadóvizek visszavezetésére, az rendszeren pár év alatt beiszapolódik s így a szépen fejlődött halivadék ezekben a poshadó vízü gödrökben megszorulva millió számra pusztul el a közhalászat óriási kárára és pótolhatatlan veszteségére.

A halászati jogtulajdonosok társulatának kell ennek elhárításáról gondoskodni *minden tavasszal az árvizek lepadásakor*; mert az állami támogatás, továbbá a tógazdaságokban mesterségesen tenyésztett és onnan a folyóvizekbe kieresztett halivadék tízezrei is keveset javítanak a helyzeten, sőt még a folyómenti mesterségesen létesített ívótavak és ivadéknevelő telepek is csak fél munkát jelentenek, ha a természet hatalmas munkájával nem törődünk és annak sikeres voltát tőlünk telhetőleg nem segítjük elő.

A társulati működés egyik legfőbb programpontjának tehát a *hullámtéri kubikgödrök rendszeres lehalászását* és az ott megszorult halivadék megmentését kell tekintenünk. A társulatok ebből a célból ne sajnálják az utánjárást és a költséget, éppen a maguk jól fel fogott anyagi érdekében.

Jellemző például említhetjük fel a *Csongrád-szegedi* tiszai halászati társulat 1907. évi hiteles adatait, mely szerint a fenti cél érdekében a „Körös-tisza-marosi” ármentesítő-társulattól bérbevett hullámtéri gödrök kihalászásakor 111 métermázsa halivadékat mentettek meg, mindössze 361 korona 80 fillér költséggel. Ilyen kevés pénzzel micsoda szép eredmény! Ha a 2—3 hónapos kishalak súlyát átlagosan 2 dekának tételezzük fel, akkor is ezzel a művelettel mintegy 550,000 darab életképes halacska helyeztek vissza az anyafolyóba és ennek a mennyiségnek mesterséges tógazdaságból való beszerzése legkevesebb 15,000 koronába került volna.

Az ivadékmentés munkáját azonban a társulatoknak mindenütt szervezni kellene előre megállapított célutudatos eljárással, véleményünk szerint minden társulatnak a következő módon:

1. Nyilvántartás céljából készíttessen kimutatást a hullámtéri gödrök fekvéséről és kiterjedéséről, közelítőleg kat. holdakban. Ha másként nem lehet, vegye bérbe ezeket.

2. A tilalmi időszak alatt, de különösen az árvízi kiöntések idejére gondoskodják fokozottabb felügyeletről, illetőleg olyan megbízottakról, esetleg az erre felkért ármentesítő társulatok beleegyezésével olyan külön jutalmazott gátőrökről, a kik a halaknak a folyómederből az előntött rétekre való kivonulását és ívását megfigyeljék s az árvíz visszahúzódása után továbbra is vízzel borított hullámtéri mélyedésekről (gödrökről) úgyszintén a beneszorult halivadék állapotáról részletes jelentést tegyenek.

3. A halivadék kihalászásához szükséges eszközöket és felszereléseket előre szerezzék be s a művelet végrehajtásához megkívánt munkaerőről kellő időben gondoskodják.

Ezt a munkát a földművelésügyi minisztérium is a legmesszebb menő módon támogatja és már számos esetben térítette vissza a társulatoknak államsegélyképpen az ilyen ivadékmentésnél felmerülő költségeket.

Cs. Végh János.

A m. kir. kincstári erdősegek halaszvizei.

(1910. évi állapot.)

(Folytatás.)

Irta: Simonffy Gyula.

Fentebbi szabályzathoz hasonló, de részleteiben mégis eltérő a lipotóújvári főerdőhivatal által összeállított következő szabályzat:

Szabályzat a Csorbatóban a Vág és Béla folyó kincstári részében, bárcza mellett gyakorlandó halászatról.

(Ióváhagyva a m. kir. földművelésügyi miniszter úr 1906. évi január hó 6-án kelt 78419 I/B—1. sz. rendeletével.)

1. §. A Csorbatón a Fehér-Vág és Bielanszko-patak, a Fekete-Vág kincstári részében a Zsdjar, Ipolytica, Dikula, Rásztoki, Felső-Chmelincez, Alsó-Chmelincez, Szvarinka-pataokban és a Béla folyó kincstári részében, valamint a Maluzsinka és Boczánka-patakokban a halászatról szóló 1888. évi XIX. törvényzikk rendelkezéseinek betartása mellett, a sportszerű halászat kizárólag horoggal, a következő feltételek mellett gyakorolható:

2. §. A Csorbatóban a tátrai erdőgondnokságnál s illetve az ottani erdőőrnél a halászszerző előmutatása mellett való jelentkezés után, az egy napra érvényes bárcza árának (három korona) és a biztosíték (tíz korona) lefizetése után, egy kincstári közeg felügyelete mellett lehet horgászni.

A Fehér-Vágban és Bielanszko-pataokban (3,4 km.) való horgászásról és a Vichodna nevű állomásra való megérkezés napjáról, a vichodnai erdőgondnokság levélben vagy a csorbatói erdőőr által telefon útján értesítendő. A horgászás megkezdése előtt egy korona egy napra szóló bárczadíj és öt korona biztosíték fizetendő.

A Fekete-Vág teplicskai részében és a Zsdjar patakban (10 km.) való horgászatról és Csorba állomásra való megérkezésről a teplicskai erdőgondnokság levélben vagy a csorbatói erdőőr által telefon útján értesítendő. Csorba állomásról Teplicskáig és vissza való fuvardíj 10 korona előre postán megküldendő, vagy a csorbatói erdőőrnél lefizetendő. Az egy napra szóló bárczadíj egy korona és öt korona biztosíték, a teplicskai erdőgondnokságnál a horgászás előtt lefizetendő.

A Fekete-Vágnak a feketevági erdőgondnoksághoz tartozó részében, valamint az Ipolytica, Dikula és Rásztoki patakokban (26 km.) való horgászásról és a Király-Lehota állomásra való megérkezés idejéről a feketevági erdőgondnokság u. p. Király-Lehota, levélben vagy a csorbatói erdőőr által telefon útján értesítendő, nyolcz korona napi fuvardíj előre való lefizetése mellett. Az egy napra szóló bárcza ára egy korona és öt korona biztosíték, a feketevági erdőgondnokságnál fizetendő le.

A Fekete-Vág szvarini részében, valamint az Alsó-, Felső-Chmelincez és Szvarinka patakokban (6 km.) való horgászásról a szvarini erdőgondnokság u. p. Király-Lehota, levélben vagy a csorbatói erdőőr által telefon útján értesítendő, nyolcz korona napi fuvardíj, előre való lefizetése mellett. Az egy napra szóló bárcza ára egy korona és öt korona biztosíték, a szvarini erdőgondnokságnál fizetendő le.

(A ki Feketevágon vagy Szvarinban több napon át óhajt horgászni, a feketevági korcsmában lakást és élelmezést kaphat.)

Az egyesült Vágnak Liptóújjvárhoz tartozó jobb partjában és a Béla balpartjában (8·2 km.) való horgászásról és Liptóújjvár állomásra való megérkezésről a liptóújjvári faraktárgondnokság levél vagy a csorbatói erdőőr által telefon útján értesítendő. Az egy napra szóló bárca ára egy korona és öt korona biztosíték a liptóújjvári faraktárgondnokságnál fizetendő le.

A Maluzsinka és Boczianka patakokban (26 km.) való horgászásról a maluzsinai erdőgondnokság levél vagy a csorbatói erdőőr által telefon útján értesítendő nyolcz korona napi fuvardíj lefizetése mellett. Az egy napra szóló bárca ára egy korona és öt korona biztosíték a maluzsinai erdőgondnokságnál fizetendő le.

3. §. A halállomány a Csorbatóban és a patakokban pisztráng, a Vág- és Bélában pisztráng és lepényhal (*Thymallus vexillifer*).

4. §. A kifogott és a horgászó tulajdonát képező halak, a horgászás befejezése után megméretnek és a Csorbatóból kifogott pisztráng kilójáért négy korona, a többi vizekből kifogott pisztráng vagy lepényhalért pedig kilónként két korona fizetendő, mely összeghez a biztosíték beszámíttatik. Ha pedig a kifogott halak ára a biztosíték összegét el nem érné, a felesleg visszafizetetik.

5. §. A befizetett bárcaadíj és biztosítékról „Utalvány-jegy” és „Igazolvány” állíttatik ki.

6. §. A horgászás befejezése után az „Utalvány-jegy”-en a leszámolást a horgászó aláírni és visszaadni tartozik. Az „Igazolvány” a horgászónál marad.

B) Különleges rész.

Miután az eddigiekben a kincstári erdészeti kezelésében levő halasvizeket s ezek állapotát nagy általánosságban és körvonalakban ismertettük, áttérünk azoknak az egyes erdőhivatali központok szerint való részletezésére.

I. A *zsarnóczi m. kir. erdőhivatal* vizei Bars, Hont, Zólyom és Turócz vármegyék határaiban 200—1000 m. tengerszintfeletti magasságok között terülnek el.

Nevezetesebb folyók és patakok e kerületben a következők: a Garam folyó, a Fehérvíz, a Vapena, a Feketevíz, a Dallosi, a Brezniczki, a Szkelno, a Kelő, a Madarasaljai, a Megova, a Prohoczka, a Dóczyfűrési, az Erdősurány-bellusdolnai, a Viczianka, a Madlova-maczkovai, a Bohács-dolnai, a Reichan patak.

Az összes 541 kat. hold 1552 □-ölet kitevő vízterület az egyes erdőgondnokságok között a következőleg oszlik meg:

	kat. hold	□-öl
1. a körmöczbányai erdőgondnokság	2	940
2. a jalnai	173	749
3. a geletneki	128	1094
4. a bródi	51	1216
5. a garamrévi	183	833
6. a szélaknai	1	1520

A selmeczbányai erdőgondnokság kezelése alatt halasvíz nincs.

Az erdőhivatal kerületébe eső Garam folyamszakasz (mellékpatakok nélkül) két halászati társulat kötelékébe tartozik és pedig a felsőbesnyő-saskóváraaljai szakasz a felsőbesnyő-garamrudnói*), a Garambesztercze határába eső szakasz a szomszédos besztercebányai erdőgaz-

*) Alapszabályait jóváhagyta az 1898. évi 6592. sz. F. M. R.

gatóság által kezelt Garam-szakaszékkal együtt a Zólyomvármegyei halászati társulat kötelékébe.)*

Az erdőhivatal vizei, bár a lakottabb városi központoktól való távolabbi fekvés, a sporthalászok csekélyebb száma, az ellenőrzés nehézségei aránylag kedvezőtlen körülmények, halászati szempontból értékeseknek mondhatók.

Az erdőhivatal vizei a körmöczbányai erdőgondnokság „Lauterseifen” nevű patakjától eltekintve, a mely a Turócz-patak egyik mellékága, mind a Garam folyó vízkörnyékéhez tartoznak. A vizek a pisztráng és a márna-szín-tájába sorozhatók s mint fő halfajok a márna, a csuka, a pénzes pér, a sebes és szivárványos pisztráng említendők.

A hajdani szép rákállományt 1890—1904. évek között az európaszerte fellépett rákpestis itt sem kímélte meg, úgy hogy manapság rák csak a jalnai, geletneki, bródi és a szélaknai erdőgondnokság egyes vizeiben található elvéve.

A halnépesség általában véve közepes sűrűségű s az előző időkhöz képest apadást mutat.

Az erdőgondnokságok közül halászatilag a legértékesebbek a jalnai, a bródi és a garamrévi erdőgondnokságok vizei, míg a körmöczbányai és szélaknai vizei alárendelt jelentőségűek.

(Folyt. köv.)

A sporthorgászat.

(Folytatás.)

Irta: **Zsarnovitzky Árpád.**

HARMADIK FEJEZET.

A horgászat szempontjából fontosabb halfajták.

A ki horgászni akar, arról már eleve feltételezhetjük, hogy a halakra vonatkozó bizonyos természetrajzi ismeretekkel bír. Azokat különben akármelyik természetrajzi tankönyvből, avagy idevágó szakmunkákból**) is megszerezheti. Tisztában kell különösen azzal lennie, hogy az egyes vizekben minő halakat keressen; tudnia kell, hogy a hegyes vidék tiszta hideg vízü patakjainak mások a lakói, mint a sík vidék nagyobb, melegebb vizeinek. Ismernie kell az egyes halfajták ivási idejét is, aztán azzal kapcsolatban a törvényes intézkedéseket. (A halászatról szóló 1888. XIX. tcz.)

Hazánk vizeiben összesen a máshonnan meghonosítottakkal együtt 66 halfaj él, azok közül azonban a horgászás aránylag csak kevesekre érdemes. Az alábbiakban ismertetjük a horgászat szempontjából legfontosabb fajtákat.

A sebes pisztráng. (*Trutta fario*.) Hazai halainknak legnemesebbjei a pisztrángfélék. Közülök a sebes pisztráng a leggyakoribb vizeinkben. Húsa igen ízletes, kemény, fehér.

A tiszta és bővízű, gyorsfolyású hegyi patakokat szereti, a melyekben a kisebb példányok a patak forrásáig is felmennek. Minthogy a patakokban nagyon könnyen megközelíthető és a hol csak létezéséről az emberek tudomást szereznek, finom húsa miatt folytonos üldözésnek van kitéve, ezért ma már — sajnos — alig akad több kilós példány, holott az „1851. évben” fogtak egyet, a melynek súlya „22 font” (11 kiló) volt.***)

A sebes pisztráng igen falánk és nem válogatós; épp úgy ugrik a legyekre, bogarakra, mint a gilisztákra is; nagyobb példányai pedig az apró halakat is szeretik,

*) Alapszabályait jóváhagyta az 1905. évi 67,927. sz. F. M. R.

**) Hermann Ottó: A magyar halászat könyve. Budapest, 1887.

— Répássy Miklós. Édesvízi halászat és halgazdaság. Budapest, 1902.

***) Kriesch János. Halaink és haltenyésztésünk. Pest, 1868.

sőt saját fajából is megeszi a kisebbeket. Ezért a patakban egy-egy alkalmas helyen csak körülbelül egyforma nagyságú példányokat fogunk találni.

Szeptember hó közepén felvonul a patak legfelső részeibe, a hol körülbelül november végéig ívik; ívás után viszont levonul a tavaszi fagyok elmúltáig a patak alsó részeibe s itt a mély csendes vizekben tartózkodik; május hó elején, midőn már a kövi légy és a többi vízi legyek megjelentek, újból felfelé vonul, illetőleg szétoszlik a patakban s a vízállás szerint a kisebbek a felsőbb, a nagyobbak pedig a patak alsóbb részeiben foglalják el nyári helyeiket, a hol aztán őszig megmaradnak. Tehát egy helyben maradó (nem vándorló) hal, rendes helyét csak nagy szárazság idején hagyja el, ha a víz túlságosan lepad; ilyenkor úgy, mint télire, a patak alsó folyásában levő mély vizekben gyülekeznek össze, de a legközelebbi esőzéssel beálló áradás után ismét visszamennek előbbi helyeikre.

Rendszerint ott tartózkodnak, a hol a gyors vízár zuhogószzerű esése gödröt váj ki a mederben, vagy a hol a vízfolyás irányát egy-egy szikla, fatörzs, partszakadék megtöri és örvény létesül, végül mellékpatakok beömléseinél, ha ugyanott egyszersmind búvóhelyet találnak. A vízbe ugró sziklák, fatörzsek mögött, a partmosásokban levő lyukakban, vagy a víz fölé hajló alamosított gyepréteg, a nagy kövek alatt majdnem mozdulatlanul egy helyben állanak, lesvén a víz által lefelé sodort zsákmányra. A hol az ily örvényekben, vagy öblökben sűrű piszkos habot látunk összegyűlve, valószínű, hogy ott 1—2 pisztráng tartózkodik, mert ott a vízártól lefelé sodort dolgok megrekednek és összegyűlnek; a nyár folyamán azonban, mikor sok a szöcske és tücsök, a kisebb példányok ott is találhatók, a hol a füves part mentén a csendesebb folyású vízár nagy kövek között mintegy hőmpölyög, mert itt a szöcské az arra járó ember vagy állat elől a vízbe is beugranak.

Minthogy a pisztrángos víz rendszerint sekély és kristálytisza, ezért abban a víz felszínén való halászás tekintendő szabálynak legyekkel, szöcskével, bogarakkal; ha azonban zavaros a víz, úgy csak földigilisztával halászhattunk olyan módon, hogy ugyanezen horogszó készségnél a horogtól 30—35 cm-re egy kis ólomgolyót erősítünk rá a patonyra, mely azt — a midőn az ár a csendes vízbe sodorta — annak elején a víz fenekére lehúzza.

(Folyt. köv.)

TÁRSULATOK.

Az Országos Halászati Egyesület, a mint már jeleztük, f. évi márczius hó 28-án tartotta újraalakuló közgyűlését. A gyűlés lefolyásáról az alábbi jegyzőkönyv számol be teljes részletességgel:

Jegyzőkönyv,

felvétel az Országos Halászati Egyesületnek Budapesten, a „Köztelek” tanácstermében márczius hó 28-án tartott újraalakuló közgyűléséről.

1. A földművelésügyi minisztérium képviselőjében megjelent **Landgraf János** miniszteri tanácsos jelenti, hogy a közgyűlést összehívó alelnök, **Madi Kovács László** vett értesítés szerint hirtelen közbejött akadály miatt a közgyűlésen részt nem vehet; ennél fogva ajánlja, hogy a közgyűlés vezetésére **báró Tallián Béla** v. b. t. t. kéressék fel; az indítványt a jelenlévők egyhangúlag elfogadják, br. Tallián alelnök elfoglalja az alelnöki széket, megköszöni a bizalmat s megállapítja a határozatképességet, a mennyiben az alapszabályok 9. §. értelmében megkívánt 15 taggal szemben 44-en vannak jelen; a jegyzőkönyv vezetésére **Végh János**-t s annak hite-

lesítésére **dr. Hirsch Alfréd** és **Zimmer Ferencz** tagokat kéri fel. Végül bejelenti, hogy **Heverde Frigyes** ungmegyei tb. főjegyző, az ungmegyei sporthorgászok egyesületének választmányi tagja írásbeli indítványt nyújtott be. **Székel József** kir. erdőtanácsos ungvári lakos, a nevezett egyesület alelnök-igazgatója pedig távollétét levélben mentette ki.

2. **Landgraf János** miniszteri tanácsos **Madi Kovács László**, az egyesület alelnökének nevében és megbízásából előterjeszti az egyesület eddigi működéséről szóló jelentést és a mai közgyűlés összehívásának előzményeit.

Az egyesület eredetére nézve előadja, hogy még az 1870-es években alakult meg a „Felsőmagyarországi halászegyesület” gróf Migazzi Vilmos elnökle alatt, előbb Aranyos-Maróth, utóbb Késmárk székhelyvel. Az egyesület kebelében azonban hamar kitűnt annak a szüksége, hogy a halászat védelme és emelése érdekében az egyesület tevékenységét az egész ország igényli. Az evégből megindított mozgalom következtében az egyet 1885. évi rendes közgyűlését Budapestre hívta össze, a hol közös akarattal átalakult „Orsz. Halászati Egyesület”-té Budapest székhelyvel. Elnökké ugyancsak **gróf Migazzi Vilmos**, ügyvezető alelnökké pedig **Kriesch János** választották. Az alapszabályok is letárgyaltatván, azokat 1886. május hó 23-án 27420. sz. a. hagyta jóvá az akkori földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter. Hivatásának buzgó teljesítésében ez az egyesület nemcsak az akkor előkészítés stádiumában lévő halászati törvény tárgyalásában vett élénk részt, de egyebek között egy halászati szaklapot is adott ki. 1888. október 21-én azonban elhalt az egyesületi tevékenység központját képviselő ügyvezető alelnök, nemsokára pedig hazai halászati ügyünknek másik lelkes harczosa: gróf Migazzi Vilmos is, minek folytán az egyesület vezetők nélkül maradván, megszűnt működni, a nélkül azonban, hogy akár feloszlását kimondotta volna, akár pedig hatóságilag feloszlattatott volna. 1892-ben a már előzőleg tartott halászati kongresszus határozatából újraalakult s elnökké Széchenyi Imre gróftól választották meg.

Az egyesület ezután több fontos kérdésben emelte fel szavát s a dr. Lendl Adolf által alapított szaklap, a „Halászat” kiadását is átvette állami támogatással. Az elnöknek 1899-ben történt elhunyt után a vezetést az egyik alelnök, Meszlényi Benedek vette át, azonban hosszú betegség után ő is elhalálozott 1910-ben; a társulat második alelnöke pedig távol vidékre költözött, az egyesület tehát ismét vezető nélkül maradt. Az egyesület létének észrevehető jele csak a „Halászat” című folyóirat megjelenése volt, anélkül, hogy arra az egyesület bármilyen tekintetben befolyt volna.

Azon okból, mert az csak állami segítséggel volt fenntartható, a földművelésügyi miniszter a lapot saját kiadásába vette át, függőben hagyva egyelőre a lapra vonatkozó tulajdonjog kérdését. Ebből kifolyólag hivatott össze tulajdonképp a mai közgyűlés, hogy az egyesület újra alakulva, ez ügyben határozhasson. Egyben kéri alelnök, hogy a fővárostól történt eltávovása folytán, a mi kizárja, hogy az egyesület ügyével foglalkozhasson, őt a közgyűlés felmenteni szíveskedjék.

Az alelnöki jelentés egyhangúlag tudomásul szolgált s a közgyűlés az alelnöknek eljárásáért köszönetet szavaz.

3. **Elnök** ezután az elnökség és a választmány újválasztása végett szünetet rendelt el, s a szavazatszedő bizottságba **Purgly Pál** és **Zimmer Ferencz** tagokat és ezen bizottság elnökéül **Makfalvy Géza** nyug. államtitkárt kéri fel. Szünet után alelnök kihirdeti a szavazás eredményét, mely szerint 32 szavazattal az alapszabályok szerint 3 évi tartamra:

az egyesület elnökévé **báró Tallián Béla** v. b. t. t., alelnökké pedig **báró Inkey Pál**-t és **Grassl Hugó**-t választották meg. Választmányi tagokká pedig a következőket választották meg: Ajtács Horváth Dezső, Bacskák Béla, Bariss Gyula, Burkovszky Kálmán, Corchus Béla, Fanda Ágoston, dr. Goszthony Mihály, dr. Hirsch Alfréd, Ivančić József, Madi Kovács László, Dr. Korbuly Mihály, Kvassay Jenő, Kuttner Kálmán, Landgraf János, Lázár György, dr. Lendl Adolf, Makfalvy Géza, Mattanovich Károly, Meyer

Emil, Purgly Pál, dr. Rátz István, Répássy Miklós, gr. Serényi János, Scheiber József, báró Schossberger Viktor, Simonffy Gyula, Valasek Ferencz, Cs. Végh János, Zimmer Ferencz.

Báró Tallián Béla elnök köszönetet mond elnöktársai és a megválasztott választmány nevében a megtisztelő bizalomért. A tömörülés fontosságát hangsúlyozza; a termelők, kereskedők s általában a közhalászat érdekében a kormánynak is szüksége van egy ilyen szervezetre. Reméli, hogy nem szalmatúz ez a mostani felbuzdulás, hanem a sikerrel működés biztos alapja, s ebben a hitben a maga erejét is örömmel ajánlja fel az egyesületnek. A kormány megbízottjának megjelenéséért és az állami támogatásnak eddigi megadásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak és azt külön feliratban terjesztik a minisztérium elé. Az egyesület tisztviselőit az alapszabályok 13. §-a szerint a választmány fogja megválasztani.

4. A „Halászat” című lapra vonatkozó földművelésügyi miniszteri rendelet tárgyalásánál **Madi Kovács László** egyesületi volt alelnök megbízásából **Landgraf János** miniszteri tanácsos ismerteti a nevezett alelnökök a minisztérium részéről folytatott írásbeli tárgyalás anyagát, ismételten jelezve, hogy a tulajdonjogi kérdés végleges tisztázásáig is a minisztérium a lép megjelenéséről az eddigi módon saját kiadásában gondoskodik.

A közgyűlés megnyugvással és köszönettel veszi tudomásul ezt az ideiglenes intézkedést. Az ügyet, nagy horderejére tekintettel, azonban elnök javaslatára a választmányhoz utalja.

5. Az *indítványokra* térve át, *jegyző* felolvassa az ungmegyei sporthorgászok írásbeli javaslatát a dinamit helyett a halászatra ártalmatlan „astralit” és „titanit”-nak a közforgalomba való bevezetése tárgyában. **Makfalvay Géza** és **Landgraf János** hozzászólása után az elnök ajánlatára

az indítványt további eljárás végett kiadják a választmánynak.

Bayler Péter apatini halászmester, a ki 300 apatini halásztársra képviselőletében a tilalmi időszak és halfogó eszközökre vonatkozó törvényes rendelkezések megváltoztatását, illetőleg a szomszédos államokkal való egységes rendezését sürgeti. **Lovrekovich Ferencz** újvidéki halászmester, haltenyésztő és nagykereskedő a halzállítások és vasúti tarifák dolgában, nevezetesen az ú. n. elegysúly és élősúly (víz és hal) különválasztása, illetőleg külön-külön tarifátételek szerint való elszámolása tárgyában sürgős intézkedést kér. **Valasek Ferencz** az Eszterházy hitbizományhoz tartozó tatai halgazdaság képviselőletében olyan intézkedést óhajtatna, hogy a vonatok terhelésénél az élőhalak továbbítása az árú minőségének megfelelő figyelemben részesüljön.

Elnök megállapítja, hogy ezek a sérelmek és kívánságok nagyobb része a halászati törvény revízióját érinti s az ország lokális halászati viszonyai szerint fennálló egyéb szükségletekkel annak idején az országos halászati egyesület meghallgatásával lennének érdemben tárgyalhatók, mire nézve a minisztérium már most megkeresendő volna. **Landgraf János** felvilágosításai után **Zimmer Ferencz** az összes sérelmeknek és bajoknak a választmánynyal való közlését tartja szükségesnek, hogy azok egy rendszeres javaslatba feldolgozhatók legyenek.

A közgyűlés az indítványokat a választmányhoz utasítja.

Nemestóthi Szabó Marcell arra hívja fel a közgyűlés figyelmét, hogy a nem hivatásos halászok, sportúzó tagok részére nyújtható előnyökről is gondoskodni kellene.

A közgyűlés e kérdést is a választmányhoz utasítja.

6. **Kuttner Kálmán** tájékoztatja a közgyűlést a pénztári állapotról és bejelenti, hogy a késmárki takaréknál levő törzsvagyon 1885 óta kamathozzáírásokkal együtt 3216 koronára emelkedett; az időközben befolyt egyéb pénzek összege pedig 6700 korona. A halászati egyesület jelenlegi vagyona tehát közel 10,000 korona. Felemlíti, hogy a késmárki takarékpénztár a kamatok felszámításánál igen nagy előzékenységet tanúsított az egyesület irányában, ennek kapcsán indítványozza, hogy a közgyűlés köszönetet szavazzon a pénztáratnak.

A bejelentés egyhangulag tudomásul szolgál és a közgyűlés a

késmárki takarékpénztárnak a kuláns eljárásért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

7. **Scheiber József** indítványára a közgyűlés hálás köszönetét fejezi ki az elnököknek a tárgyalás vezetéséért.

8. **Elnök** végül megjegyzi, hogy azon a nehéz úton, a melyen haladunk, ne csak az állami támogatásra támaszkodjunk, hanem igyekezzünk a taggyűjtést is a legszélesebb mederben megindítani, lehetőleg az összes termelők, kereskedők, társulatok és sportegyesületek bevonásával, hogy mentől nagyobb erkölcsi és anyagi ereje legyen az egyesületnek.

Több tárgy nem lévén, az ülést berekeszti.

K. m. f.

Cs. **Végh János** s. k., jegyző. **Tallián Béla** br. s. k., elnök.

Hitelesítjük:

Dr. Hirsch Alfréd s. k.

Zimmer Ferencz s. k.

Az Érd-dunaegyházai és a Soroksári dunaági halászati társulat f. évi márczius hó 23-án, illetőleg 30-án tartotta Budapesten és Ráczkevény választmányi ülést, melynek tárgya a közgyűlés megbízásából a halórzés mikénti szervezése volt. Intézkedés történt a halórzés elfogadása és a halászati törvényre leendő felkészítése, nemkülönben az egyes őrzési szakaszok beosztása iránt is.

k.

A Kassai halásztársulat Szalay László ny. főispán, orsz. képviselő elnökletével f. hó 5-én igazgatósági ülést tartott, melynek fontosabb tárgya a Hernád folyónak üzembe vétele volt. Az igazgatóság elhatározta, hogy okszerűbb galócztelepítési kísérletek szempontjából a Hernádnak Kassa szab. kir. város tulajdonát képező Kassahámortól egész Kassa város határáig terjedő szakaszán gyakorolható halászati jogot bérbe veszi s egyúttal az o:sz. halászati felügyelőségtől tanácsot kér arra nézve, hogy a Hernádnak ezen szakasza minő nemes halfajokkal volna betelepíthető még a galóczán kívül. A társulat rendes közgyűlését 1912. április 15-én tartja meg.

VEGYESEK.

Megkezdődött az általános tilalom 2 hónapi tartamra f. hó 10-től június 10-ig mindenhol alsó szintájú vizeinken: a Dunán, Tiszán s mellékfolyóinkon. Ez idő alatt senkinek semmiféle halat sem szabad fogni. A nyolcz heti kímélet most az ívás legfőbb idején mindenestre nagyban elősegítheti a halállomány természetes szaporodását.

A süllő ívása e hó elejével megkezdődött. Sőt a mesterséges ívótelepek közül már márczius 28-án jelezték **Sárdon** (Somogy m.) az első fészkeket. Ezt követte márczius 31-én **Iharos** (Somogy), aztán április 1-én **Tiszardvány** (Bihar m.), április 4-én **Verbász**, végül április 11-én **Esztergom**. E telepekről mind nhonnan megindult az állami támogatásképzéti szétosztásra kerülő ikrák szállítása is. Összesen 70 millió ikrát engedélyezett ez idén e célra a földművelésügyi miniszter úr. A húsvét előtti zord télies időjárás egy kissé megakasztotta, illetőleg hátráltatta ugyan az ívást, de az ünnepek után ismét bőven teltek meg a fészkek.

A dévérkeszeget (Abramis brama) és a lepényhalat (Thymallus vexillifer), ez a két egymástól oly messze lako halfajt, furcsa módon tévesztették össze egyik délvidéki halaszvizünkön a csendőrök. A dévérkeszeget némely vidéken ugyanis lepényhal-nak is mondják, a mint azt Hermann Ottó is jelzi (Magyar Halászat II.). A halászati törvényben azonban a hegyi vizekben élő „Thymallus vexillifer” van *lepényhal* névvel nevezve, a melynek fogási tilalma márczius 1-től április 30-ig terjed. Csak a név után indulva tehát megakadályozták ez idő alatt a dévérkeszeget fogását, a melyet pedig a törvény, mint gazdaságilag kevésbé értékes halfajt, egyáltalán nem tilalmaz. A törvény revíziójánál mindenestre gondolni fog kelleni arra is, hogy a törvény szövegébe oly nevek jussanak be, a melyek tévedésre nem adhatnak alkalmat; így a lepényhal helyett bizonyára helyesebb volna a *pérhal* elnevezés.

Halszállító vasúti kocsikat a németek már régebben használnak. Ezidén az egyik bécsi halnagykereskedő „Hofbauers Neffe” is beszerzett a maga számára ilyen szállító eszközt, a mely hazai tógazdaságainkból is vitt már halat. Tulajdonképp egy a vasúti szabványoknak megfelelő teherkocsi felszerelve benzinnemotórral, villanyvilágítással s egy kéziszivattyúval is. A víz keringését a kocsi tengelyforgásának segítségével is elő lehet idézni, ha pl. a motorban valami hiba esik; megfelelő bekapcsolással összeköttetésbe jut a vízajtó mű a kocsi tengelyével. Természetes, hogy ez

a kisegítés csak menetközben vehető igénybe. Ha a kocsi áll s olyankor romlik el a motor, akkor kéziszivattyúhoz kell nyúlni. A kocsi hossza, szélessége s tengelytávja megfelel a lübecki egyezménynek s így az orosz kivéve, minden európai állam vasútján járhat. Önsúlya 175 métermáza, tárolóképessége 17 m³; rakodási súlya 171 q s körülbelül 90 q halat vihet. Teljes rakománnyal a szállítási költségeket illetőleg nagyon előnyös, különösen hosszabb utakra. Ez a kocsi pl. megtette már az utat Boszniából Hamburgig. Ára 20,000 K.

Mindenesetre üdvös volna, ha a mi halnagykereskedőink is érdeklődnének a dolog iránt. Remélhetőleg a szállításnak ez a modern eszköze rövid időn belül hazai halforgalmunk lebonyolításának is tényezőjévé válik.

Horgász esetek. Felvidéki horgászok ismerik a Nyitra mentéről az alábbi harcsahistóriát. A Nyitra folyó alsó részén egy molnárnak naponként eltűnt 1—1 kacsája; végre rájött, hogy valami óriási harcsa nyelteszi azokat le. Szerencsére az ottani földbirtokos, közéletünknek is ismert alakja, szabad óráiban a horgászás nemes sportját űzte s nagy örömmel vette a ritka zsákmánnyal kecsegtető hírt. Felfegyverkezve horgászszámmal, puskával, csolnakon indult a a fenevad megkerítésére. Csalinak kis kacsát használt, a melynek két szárnya közé egy nagy kettős horgot szerelt fel; a kacsát a malom mellett elengedte, a hosszú horogint utána engedve; ő maga csolnakjában egy alkalmas magas bokor mögött elrejtve fogta a horognyelet s várta a bekövetkezendőket. A harcsakirály nem vártott soká magára, csakhamar nekivágott a kis kacsának s horgostul együtt lenyelte azt. A többi aztán már egyszerű dolog volt; miután

a rabló megadta magát, szerencsés kézrekerítője, mint a hogy illett, föbelőtte. A hatalmas állat hazaszállítására szekér kellett. A Nyitrának ezen a szakaszán aztán évenként horogra kerül 1—2 drb 50 kg.-nál is nehezebb harcsa. Az ilyen halászathoz persze a horog-ínnak igen erősnek s a kettős horgot tartó patonynak drótból kell lennie.

Egy ízben egy körülbelül 1 kg.-os galócza kapta be horgomat, de leszakította arról a csalit. A horgomat újra felhalasztam s kivettem; a galócza ismét bekapta, de most már rajtavesztett. Mikor a hal partra került, az első csali kis hala még kiállott a torkából; tehát még le sem nyelte, máris a másik után vetette magát.

Máskor meg egy domolykó tette azt meg, hogy a csalihalnak előbb a fejét szakította le, egy negyedóra mulva visszatérvén, a farkát s csak harmadszorra kapta be a hal testét a horoggal együtt.
Zs. A.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. V. Gy. Keszthely. A cikket várjuk. Nagyon szívesen vennénk időszaki közléseket a Balaton ottani viszonyairól.

H. K. Ungvár. A lap márciusi számait is megküldöttük s az előfizetést VIII/30-ig jegyeztük elő; akkor zárul az évfolyam.

Zs. A. Nagybecse. A „Legújabb találmányok“ rajzai sokszorosításra nem alkalmasak. De meg a dolog egy közkezen forgó könyvben meg lévén írva, a közléstől el kell tekintenünk.

Mindennemű halászati hálóban, haláskötélben, halászszinegben

legelőcsőbb bevásárlási forrás **ADAM MIKSA BUDAPEST, IV., Ferencz József-rakpart 6.**

HALGAZDASÁGHOZ VALÓ ESZKÖZÖK: PISZTRÁNGIKRA-

KÖLTÖEDÉNYEK, halivadékszallítóedények, AQUARIUMOK

stb. készítésében specialista. — Az országos halászati felügyelőség szállítója

LAMMEL FERENCZ, bádagos- és szerelőmester, Budapest, VIII., József-utca 17. sz.

Pallini báró INKEY PÁL
iharosi tógazdaságában

kiválóan szép 2—3-nyaras pontyok, igen szép 1-nyaras pontyok, anyapontyok, süllők, amerikai törpeharcsák, compók és naphalak kaphatók tenyésztés céljaira, valamint megtermékenyített süllőikrák is.

➡ Árjegyzéket kívánatra szívesen küldünk. ➡

Vasuti állomás: Csurgó vagy Nagykanizsa.

Posta és távirtda: Iharosberény.

200 mm. 1 és 2 éves, gyorsnövésű cseh ponty
tógazdaságaimban nagyobb tételekben eladó.

CORCHUS BÉLA haltenyésztő, Budapest, IX., Boráros-tér 3. sz.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyczím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavasz szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingauai pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

➡ A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel. ➡

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.